

Sygn. akt I ACa 103/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Zofia Kawińska-Szwed
Sędziowie :	SA Anna Bohdziewicz SO del. Tomasz Opitek (spr.)
Protokolant :	Justyna Wnuk

po rozpoznaniu w dniu 13 marca 2013 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. D.

przeciwko A. B. (1) i Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego w (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 5 października 2012 r., sygn. akt II C 270/11

1) oddala apelację;

2) zasądza od powoda na rzecz :

a) pozwanego A. B. (1) kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego,

b) Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I ACa 103/13

UZASADNIENIE

Powód Z. D. w pozwie wniesionym przeciwko pozwanemu A. B. (1) (pełniącemu funkcję Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)) domagał się zasądzenia kwoty 80.000 zł tytułem odszkodowania za szkodę spowodowaną bezprawną eksmisją powoda z lokalu mieszkalnego położonego w T. przy ul. (...), a wykonaną w sprawie sygn. (...).

Powód twierdził, iż pozwany w sposób umyślny lub poprzez niedbalstwo spowodował szkody, kontynuował bowiem egzekucję pomimo tego, iż otrzymał pełną wiedzę w zakresie własności mieszkania i znajdujących się w nim rzeczy. Powód twierdził też, że pozwany dokonał eksmisji „w sytuacji, gdy brak było podstaw do jej wykonania”.

Powód podał, że wyrządzone mu szkoda i krzywda polegały na:

- pobraniu z jego wynagrodzenia w Politechnice (...) kwoty 4.123,22 zł;
- narażeniu na koszty związane z przygotowaniem pism do Komornika, prokuratur, na KPP, do Sądu Rejonowego, radców prawnych, ekspertyzy (łącznie szkoda z tego tytułu 233.100 zł - przy zastosowaniu stawki 333 zł za godzinę pracy i przyjęciu, że na napisane pozwu poświęcił 240 godzin, a na napisanie innych pism 460 godzin);
- naruszeniu dóbr osobistych - utracie czci, dobrego imienia, zaufania na uczelni, w (...), (...), wśród studentów i pracowników, (szkoda o wartości 100.000 zł);
- opóźnieniu w realizacji pracy habilitacyjnej powoda o co najmniej trzy lata, co skutkowało stratami finansowymi (szkoda o wartości 200.000 zł);
- utracie przyszłych przychodów z tytułu pracy wykonywanej w Politechnice (...) i z tytułu zrealizowanych grantów badawczych (...), (...) i innych prac badawczych (szkoda 700.000 zł);
- utracie zdrowia, wymagającej trwałego leczenia (szkoda 200.000 zł)

W toku postępowania, w piśmie z dnia 10.09.2011 r. powód sprecyzował podstawę faktyczną swojego żądania przez wyjaśnienie, że na dochodzoną od A. B. (1) kwotę 80.000 zł składają się:

- 6.901 zł zwrot pobranego przez pozwanego wynagrodzenia,
- 4.000 zł zwrot opłaty sądowej o pozwu w niniejszej sprawie,
- 69.099 zł koszty pracy powoda związanej z pisaniem pism i obsługą postępowania prawnego.

Powód oświadczył też wówczas, że nie domaga się zadośćuczynienia za naruszenie jego dóbr osobistych.

Następnie w piśmie z dnia 27.12.2011 r. powód „rozszerzył” powództwo, żądając zasądzenia kwoty 80.000 zł od A. B. (1) (jak dotychczas) oraz kwoty 80.000 zł od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) - z tym uzasadnieniem, że Skarb Państwa odpowiedzialny jest solidarnie za działania Komornika podjęte w sprawie (...). Zarówno jednak w tym piśmie, jak i w kolejnym piśmie z dnia 13.04.2012 r. „precyzującym” żądanie, powód wyraźnie wskazał, że żąda kwoty 80.000 zł od A. B. (1) i 80.000 zł od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) tj. łącznie kwoty 160.000 zł.

Na rozprawie w dniu 7 marca 2012 roku powód zgłosił „zgodnie z pismem z dnia 27.12.2011 r.” wniosek o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...).

Wzmiankowane już powyżej, kolejne pismo procesowe powoda z dnia 13.04.2012 r. zawierało odmienne od dotychczasowego określenie podstawy faktycznej żądania, poprzez takie określenie części składowych żądanych odszkodowań, iż:

a) na kwotę 80.000 zł żadaną od A. B. (1) składają się:

7.000 zł – tytułem zwrotu pobranego przez pozwanego wynagrodzenia powoda,

43.000 zł – tytułem odszkodowania za szkody wymienione w pkt 4,5,6,7 pisma z dnia 21.07.2011 r. k. 160 (straty z powodu opóźnienia w realizacji pracy habilitacyjnej o co najmniej trzy lata 200.000 zł; utrata przyszłych przychodów z tytułu wykonywanej pracy na Politechnice (...) 400.000 zł i z tytułu realizowanych grantów badawczych i innych prac

badawczych 300.000 zł; „szkoda” z tytułu utraty zdrowia 200.000 zł) lecz jednocześnie tytułem szkody spowodowanej utratą zatrudnienia etatowego na Politechnice (...) (k. 323),

30.000 zł – z tytułu szkód niematerialnych i naruszenia dóbr osobistych;

b) na kwotę 80.000 zł żadaną od Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) składają się:

50.000 zł - tytułem odszkodowania za szkody wymienione w pkt 4,5,6,7 pisma z dnia 21.07.2011 r. k. 160 (straty z powodu opóźnienia w realizacji pracy habilitacyjnej o co najmniej trzy lata 200.000 zł; utrata przyszłych przychodów z tytułu wykonywanej pracy na Politechnice (...) 400.000 zł i z tytułu realizowanych grantów badawczych i innych prac badawczych 300.000 zł; „szkoda” z tytułu utraty zdrowia 200.000 zł) lecz jednocześnie tytułem szkody spowodowanej utratą zatrudnienia etatowego na Politechnice (...) (k. 323),

30.000 zł – z tytułu szkód niematerialnych i naruszenia dóbr osobistych.

Postanowieniem z dnia 7 marca 2012 roku Sąd Okręgowy wezwał do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarb Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...).

Postanowieniem z tej samej daty Sąd wyłączył do osobnego rozpoznania powództwo Z. D. przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w (...) o zapłatę, wywodzone ze stanu faktycznego opisanego na stronie 2 pisma powoda z dnia 27.12.2011 r. tj. dotyczącego przebiegu postępowania egzekucyjnego w sprawie sygn. (...) oraz postępowań sądowych w sprawach sygn. I C 436/06 i I C 435/06.

Pozwany A. B. (1) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu.

Podniósł, że przeprowadzone przez niego czynności miały na celu realizację tytułu wykonawczego wydanego przez Sąd Rejonowy w (...), jak i wniosku wierzyciela i że jako organ egzekucyjny nie był on uprawniony do badania zasadności i wykonalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

Podniósł, że nie był uprawniony do badania, czy egzekucja jest bezpodstawną w związku z faktem, że pod wskazanym adresem nie przebywa dłużnik. Oświadczył, że zasadne było także dokonane na wniosek wierzycielki zajęcie wynagrodzenia za pracę dłużnika, a to w celu wyegzekwowania kosztów postępowania egzekucyjnego. Pozwany powołał się także na oddalenie przez Sąd Rejonowy w (...) skargi pozwanego na zajęcie wynagrodzenia (sygn. akt I Co 3305/10).

Nadto zakwestionował wskazaną przez powoda wysokość odszkodowania z tytułu czasu poświęconego na redakcję pism w związku z prowadzonym przez pozwanego postępowaniem egzekucyjnym.

Pozwany Skarb Państwa – Prezes Sądu Rejonowego w (...), zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa.

Pozwany ten podniósł, że Komornik prowadził postępowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami i nie dopuścił się w swym działaniu żadnych nieprawidłowości. Komornik był zobowiązany wykonać przedłożony mu, niewadliwy tytuł wykonawczy. Powód – twierdząc, że ruchomości, których dotyczyło postępowanie egzekucyjne do niego nie należały – mógł swoje roszczenia wysuwać jedynie przeciwko wierzycielowi.

Pozwany zakwestionował też poniesienie przez powoda szkody związanej z utratą czasu poświęconego na sporządzanie pism procesowych tj. wskazał, że powód nie wydatkował żądanych kwot.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 5 października 2012 roku oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanych tytułem kosztów procesu kwoty 3.617 zł (na rzecz pozwanego A. B. (1)) i 3.600 zł (na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa).

Orzeczenie zapadło na tle następująco ustalonego stanu faktycznego:

Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 10 października 2008 r., sygn. akt I C 436/06, nakazał Z. D. opróżnienie z rzeczy i wydanie wierzycielom solidarnym (w tym byłej żonie powoda - D. D. (1)) lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w T. przy ul. (...). Orzeczenie to zostało zaopatrzone w klauzulę wykonalności.

Dłużnik w wykonaniu tego wyroku, w ramach postępowania egzekucyjnego o sygn. akt (...), opuścił mieszkanie, tj. zajmowany przez niego pokój i w dniu 24 listopada 2009 r. przekazał Komornikowi T. A. klucze do lokalu, którego jednak nie opróżnił.

Wierzycielka zwróciła powodowi klucze i złożyła do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)A. B. (1) wniosek z dnia 3 marca 2010 r. o wszczęcie egzekucji poprzez wezwanie dłużnika do dobrowolnego opróżnienia, opuszczenia i wydania wyżej opisanego lokalu, a także wszczęcie egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużnika oraz obciążenie kosztami niniejszej egzekucji dłużnika.

Powód został zawiadomiony przez Komornika o wszczęciu egzekucji i wezwany do dobrowolnego wykonania wyroku. Został też pouczony o możliwości złożenia zażalenia na postanowienie Sądu co do nadania klauzuli wykonalności oraz o możliwości złożenia skargi na czynności komornika.

Powód zaprzeczył, jakoby jakiegokolwiek przedmioty znajdujące się w mieszkaniu należały do niego. Wierzycielka zakwestionowała takie twierdzenia powoda i wezwała Komornika do wykonania tytułu wykonawczego w zakresie opróżnienia lokalu.

Czynności egzekucyjne polegające na usunięciu z mieszkania wskazanych przez wierzycielkę ruchomości, zostały przeprowadzone 30 czerwca 2010 r. Powód nie uczestniczył w tych czynnościach, przy czym był prawidłowo zawiadomiony o terminie i miejscu egzekucji.

Pozwany A. B. (1) zawarł ze Spółdzielnią Mieszkaniową (...) umowę najmu lokalu użytkowego położonego w T. przy ul. (...) celem składowania ruchomości usuniętych z w/w mieszkania. Czynsz wynosił 610 zł brutto miesięcznie. Umowa najmu została rozwiązana za porozumieniem stron z dniem 31 sierpnia 2010 r..

W piśmie z dnia 30 czerwca 2010 r. Komornik wezwał powoda do odebrania ruchomości w terminie 30 dni, pod rygorem przystąpienia do ich sprzedaży lub zniszczenia. Powód dokonał oględzin tych ruchomości, zlecił ich wycenę (wartość oszacowano na 137 zł) i stwierdził w piśmie z 12 sierpnia 2010 r., że nie stanowią one jego własności. Powód wniósł o utylizację tych przedmiotów, co nastąpiło w dniu 31 sierpnia 2009 r. po wydaniu przez Komornika stosownego zarządzenia z 20 sierpnia 2010 r.. Koszty utylizacji wyniosły 650 zł.

Powód pismem z dnia 25 sierpnia 2010 r. wezwał pozwanego Komornika do zwrotu nienależnie pobranego wynagrodzenia za wykonanie eksmisji oraz kosztów dodatkowych - transportu, czynszu, utylizacji.

W skierowanym do pozwanego Komornika piśmie z dnia 25 maja 2010 r. wierzycielka zawnioskowała o przeprowadzenie egzekucji z wynagrodzenia za pracę dłużnika w Politechnice (...), a to w celu wyegzekwowania wpłaconej opłaty stałej od wniosku w kwocie 4.125,22 zł.

W dniu 1 czerwca 2010 r. wynagrodzenie powoda zostało zajęte w zakresie w/w kwoty.

Postanowieniem z dnia 29 października 2010 r. sygn. akt I Co 3305/10 Sąd Rejonowy w (...) oddalił skargę powoda z dnia 12 czerwca 2010 r. na czynności Komornika sądowego A. B. (1) w zakresie zajęcia wynagrodzenia za pracę.

W dniu 3 czerwca 2011 r. pozwany wystosował zawiadomienie o rozszerzeniu egzekucji, podając, że koszty egzekucji wynoszą 2.778,25 zł. W celu egzekucji tej kwoty zostało ponownie zajęte wynagrodzenie powoda uzyskiwane w Politechnice (...).

Pismem z dnia 29 czerwca 2010 r. powód złożył doniesienie do Prokuratury Rejonowej w M., w którym zarzucił pozwanemu Komornikowi poświadczenie nieprawdy w celu wyłudzenia wynagrodzenia za czynności komornicze. Prokuratura odmówiła wszczęcia śledztwa, podając, że przedmiotowe działania komornika były zgodne z prawem, a opisane zdarzenie nie stanowi przestępstwa. Zażalenie powoda na to postanowienie nie zostało uwzględnione.

Przystępując do rozstrzygnięcia sprawy Sąd Okręgowy wyszedł od stwierdzenia, iż bezspornie pozwany Komornik działał na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w (...), sygn. akt I C 436/06, nakazującego powodowi opróżnienie z rzeczy i wydanie lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w T. oraz w oparciu o wnioski wierzycielki, byłej żony powoda.

Sąd Okręgowy uznał, iż pozwany Komornik działał zgodnie z obowiązującymi przepisami. Postępowanie egzekucyjne nie miało, wbrew zarzutom powoda, charakteru fikcyjnego, czy też fikcyjnej podstawy, albowiem podstawą czynności pozwanego był rzeczywisty, obowiązujący w obrocie prawnym wyrok sądu. Subiektywne przekonanie powoda o niesłuszności tego wyroku nie miało znaczenia dla oceny czynności Komornika, który – będąc organem egzekucyjnym – nie jest uprawniony do badania zasadności i wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym.

Sąd dodał, że zakaz merytorycznego badania tytułu wykonawczego w postępowaniu egzekucyjnym powoduje, że dłużnik nie może bronić się zarzutem nieistnienia roszczenia objętego tytułem wykonawczym, w tym np. twierdząc, że wygasło ono w całości lub w części na skutek spełnienia świadczenia przez dłużnika. Tego rodzaju zarzut może być podniesiony tylko w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego opartego na przepisie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c..

Sąd pierwszej instancji omówił także model proceduralny jaki obowiązuje komornika w razie podniesienia przez dłużnika zarzutu spełnienia świadczenia, wskazując, iż ostatecznie dyspozycja co do kontynuowania postępowania egzekucyjnego należy do wierzyciela. Wskazał następnie, iż w rozpatrywanej sprawie wierzycielka popierała swój wniosek, podnosząc, że zalegające ruchomości należą do dłużnika, wobec czego pozwany Komornik miał obowiązek przeprowadzić egzekucję tj. usunąć wskazane przez wierzycielkę przedmioty.

Odnosząc się do twierdzeń powoda, wedle których przeprowadzone postępowanie egzekucyjne w przedmiocie eksmisji z w/w lokalu nie było konieczne, gdyż od dłuższego czasu powód (dłużnik) nie przebywał w tym lokalu, Sąd Okręgowy wskazał, iż wyrok Sądu Rejonowego w (...) z dnia 10 października 2008 roku sygn. I C 436/06 nakazywał nie tylko opuszczenie lokalu przez powoda lecz także opróżnienie go z rzeczy powoda. Wyrok ten został już uprzednio wykonany w zakresie eksmisji powoda w toku postępowania egzekucyjnego o sygn. akt (...), zaś celem postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez pozwanego Komornika A. B. (1) pod sygn. akt (...) było jedynie opróżnienie opisanego lokalu z rzeczy należących do powoda.

Sąd Okręgowy uznał, iż nie było deliktem ze strony pozwanego przeprowadzenie egzekucji w odniesieniu do rzeczy, które wierzycielka wskazała jako rzeczy stanowiące własność dłużnika. Spory związane z własnością rzeczy podlegających czynnościom egzekucyjnym mogą być rozstrzygane we właściwym trybie przewidzianym przez przepisy egzekucyjne i cywilnoprawne. Sporne przedmioty stanowią według powoda współwłasność byłych małżonków, a z udziałem stron toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego. W rozpatrywanym przypadku czynności egzekucyjne w zakresie opróżnienia lokalu prowadzone były w oparciu o niewadliwe orzeczenie sądu i prawidłowy pod względem formalnym wniosek uprawnionego wierzyciela, w zgodzie z jego oświadczeniami.

Zarzut bezprawności postępowania egzekucyjnego na tej podstawie, że przedmioty („śmieci”) wyniesione z lokalu przez Komornika stanowiły współwłasność powoda i jego byłej żony, nie mógł być przez pozwanego uwzględniony, albowiem zasadność takiego zarzutu mógłby badać jedynie sąd rozpoznający powództwo przeciwko wierzycielce.

W ocenie Sądu pierwszej instancji również zarzuty powoda dotyczące nacechowanego złą wiarą postępowania wierzycielki D. D. (1) nie mogły mieć znaczenia w kontekście odpowiedzialności pozwanego Komornika, byłyby bowiem istotne jedynie w kontekście relacji cywilnoprawnych pomiędzy powodem i wymienioną wierzycielką.

W konkluzji Sąd Okręgowy uznał, iż pozwany Komornik przeprowadził zasadną egzekucję, która wygenerowała określone koszty i kosztami tymi słusznie obciążony został powód. Także zatem zajęcie wynagrodzenia za pracę celem wyegzekwowania kosztów postępowania egzekucyjnego było uzasadnione.

Sąd pierwszej instancji uznał więc, że w rozpatrywanej sprawie nie zachodzi podstawowa przesłanka odpowiedzialności pozwanego w postaci działania niezgodnego z prawem.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał także faktu poniesienia szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowym z zachowaniem pozwanego.

Odnosnie żądania zapłaty kosztów związanych z koniecznością redagowania pism i straconym na ich przygotowanie czasem, Sąd Okręgowy stwierdził, iż czynności podejmowane przez stronę w celu obrony jej osobistych interesów (np. pisanie pism we własnych sprawach sądowych), nie mogą być „wynagradzane” w drodze odszkodowania z zastosowaniem reguł płatności za pracę zawodową „jak chce tego powód”.

Nie znajdowało racji bytu ujmowanie jako składnika żadanego odszkodowania opłaty od pozwu poniesionej w niniejszej sprawie, albowiem wytaczając powództwo strona powinna liczyć się z koniecznością poniesienia kosztów sądowych, a ich zwrot przez przeciwnika procesowego zależny jest od wyniku procesu.

Sąd Okręgowy stwierdził, iż odpowiedzialność majątkowa Skarbu Państwa wywodzona była stąd, iż podmiot ten odpowiada solidarnie z komornikiem w związku z czynnościami wykonywanymi przez pozwanego w toku postępowania egzekucyjnego. Brak podstaw dla uwzględnienia powództwa wobec pozwanego A. B. (1) skutkowało zatem także niezasadnością powództwa przeciwko Skarbowi Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł powód, który zaskarżył wyrok w całości i zarzucił:

1. wadliwość postępowania i orzeczenia, wynikającą z pominięcia faktu, iż „każde pismo procesowe Komornika A. B. dokonuje obrazy przepisów prawa karnego, co najmniej art. 231 k.k., art. 271 k.k.” i z tego, iż „Komornik doskonale wiedział jeszcze przed rozpoczęciem postępowania, pomimo istnienia wyroku, pomimo istnienia klauzuli wykonalności postępowania egzekucyjnego, z pism wniosków wierzycieli z dnia 3 marca 2010 r. i 10 marca 2010 r. s. 30-35, że wszczynanie postępowania egzekucyjnego było naruszeniem prawa, było realizacją fikcyjnej eksmisji, pozorowanej eksmisji, bandyckim napadem na moje mieszkania z użyciem policji celem uzyskania nienależnych korzyści”.

2. naruszenie prawa procesowego, prowadzące do nieważności postępowania, poprzez „niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności, ignorowanie i negowanie przez Sąd Okręgowy faktów bezspornych, które wynikają z akt sprawy (...) oraz dostarczonej dokumentacji papierowej ok. 250 stron, dokumentacji pełnej na CDROM-ie 88 MB, dokumentacji zdjęciowej przedmiotów eksmisji, wyceny rzeczoznawcy” i poprzez zaniechanie ustalenia faktów bezspornych, występujących w sprawie, a niezbędnych do wydania prawidłowego wyroku, takich jak:

-.

- stan własności lokalu, skład pokoi tego mieszkania, jakie pomieszczenia zajmowała wierzycielka w dniu składania wniosku o eksmisję oraz w dniu eksmisji;
- wysyłanie pocztą kluczy do byłego małżonka – które nie jest żadnym dowodem posiadania mieszkania, ani pokoju przez niego, skoro on nie potwierdził odbioru kluczy w postaci listu poleconego, a potem drugi raz nie potwierdził tego pisemnie że klucze pasują do mieszkania i jednego pokoju;
- przyczyny dla których „eksmisja poprzedniego Komornika T. A. była z jednego pomieszczenia, a druga A. B. nagle z czterech pomieszczeń”;

- sprawy cywilne jakie toczyły się w Sądzie Rejonowym w (...) w dniu złożenia wniosku o egzekucję 3 marca 2010 r. i w dniu eksmisji 30 czerwca 2010 r. a dotyczyły tego mieszkania. Brak ustalenia przez SO
- fakt otrzymania przez Komornika w dniu 11 czerwca 2010 r. zaświadczenia z Sądu Rejonowego jakie sprawy się toczą właśnie przed sądem – które Komornik zignorował;
- okoliczność, że „eksmisja została wykonana z wyroku o naruszenie posiadania I C 436/05, a nie z pozwu I C 435/05 o eksmisję”;
- okoliczność, że „protokół z eksmisji 30 czerwca jest nieprawdziwy, że brak przedmiotów eksmitowanych z dwóch zamkniętych pokoi, że lista przedmiotów eksmisji całkowicie nie pasuje z listą mienia ruchomego podanego do Sądu Rejonowego do podziału majątku I Ns 834/06 s.184, 185, 186, 187 i nie pasuje ze spisem z natury po eksmisji”;

2. przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez „naruszenie prawa procesowego przez regularne fałszowanie protokołów z rozpraw i nie zezwolenie mi na nagrywanie dźwiękowe rozpraw”;

wraz z twierdzeniem, iż „Sąd sfalszował cały protokół z 7 marca 2012 r. /.../ od słów „Staje powód Z. D.” do słów „powód zeznaje:”;

3. naruszenie prawa procesowego poprzez „całkowite zignorowanie faktu, że Komornik sam przyznał się do wszystkich zarzucanych mu przestępstw karnych i naruszeń ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, prawa własności poprzez stwierdzenie, że ślepo, bezmyślnie wykonywał wszystkie polecenia wierzycielki”;

4. naruszenie prawa procesowego przez „odmowę analizy przeprowadzenia dowodu z akt dostarczonych do Sądu Okręgowego w Katowicach, dowodów do sprawy, w postaci: Teczki „Z. D.. Sąd Okręgowy Katowice. Sygn. akt II C 270/11/5” zawierającej 194 strony, dołączonej dokumentacji zdjęciowej, dołączonej wyceny rzeczoznawcy, dołączonego zaświadczenia Sądu Rejonowego z dnia 6 czerwca 2010 roku”;

5. naruszenie prawa procesowego poprzez lapidarność (uzasadnienia) wyroku, które „zawiera tylko prawny opis dokumentów, ze stroniczym i natarczywym wielokrotnym stwierdzeniami zgodności z prawem wbrew rzeczywistej treści dokumentów dostarczonych do sprawy.”;

6. naruszenie prawa procesowego którego skutkiem jest „nierespektowanie przysługującego prawa stronom procesu, zagwarantowanego w art. 45 Konstytucji, art. 6 Konwencji ETPC, naruszenia prawa własności Protokół 1 Art. 1 Konwencji ETPC”;

7. naruszenie prawa procesowego przez pozbawienie powoda „prawa do sprawiedliwego procesu zgodnie z art.45 Konstytucji RP, art. 6 Konwencji ETPC”, pozbawienie powoda „prawa do wystąpienia na procesie z możliwością swobodnej wypowiedzi bez natrętnych pytań przerywających”;

8. błędną wykładnię przepisów ustawy o komornikach i egzekucji, ujmowanych w sposób tylko werbalny „Komornik nie naruszył prawa, „Komornik działał zgodnie z prawem” z jednoczesną obrazą i zignorowaniem obowiązku przestrzegania prawa przez komorników i ich odpowiedzialności zgodnie z: wyrokami SN IV CKN 622/10, i TK SK 34/07 - poprzez „bezmyślne powtarzanie, że wszystkie działania komornika odbyły się zgodnie z prawem, czyli obrazę art.271kk i 231 k.k.”;

9. zignorowanie obowiązków Komornika wynikających z art. 16 i 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, „w zakresie obowiązku przestrzegania obowiązującego prawa i ponoszenia odpowiedzialności materialnej za wyrządzone szkody”;

10. niedostrzeżenie obrazy przepisów prawa karnego i uwiarygodnianie naruszenia prawa karnego oraz art. 6 i 14 Konwencji ETPC, przez zaniechanie „analizy merytorycznej przedstawionych dowodów, natomiast poprzez akceptację oświadczeń Komornika i przedstawiciela Prokuratury Generalnej;
11. zaniechanie ustalenia przebiegu samej eksmisji oraz niewychwycenie „podstępu i złej wiary przy zgodnym współdziałaniu przestępczym Komornika z wierzycielką”;
12. nieuwzględnienie, iż Komornik prowadził postępowanie egzekucyjne w tym samym czasie, kiedy toczyły się sprawy z pozwu o eksmisję (I C 435/06) i z wniosku o podział majątku wspólnego po ustaniu małżeństwa (I Ns 834/06) - dotyczące tego samego mieszkania i tych samych przedmiotów, które Komornik eksmitował;
13. pozbawienie powoda prawa do przesłuchania Komornika A. B. i nie zezwolenie na zadawanie pytań w trakcie przesłuchania Komornika przez Sąd;
14. pozbawienie powoda możliwości przesłuchania byłej żony D. D. (1), D. D. (2) uczestniczącej w eksmisji oraz jednego z policjantów KPP, pomimo zgłaszania takich wniosków na każdej rozprawie;
15. zignorowanie „listy dowodów popełnienia przestępstw wymienionych w kodeksie karnym, obrazy UoKSiE, wyroków SN, art. Konwencji EKPC, Konstytucji, i innych ustaw prawnych”.

Apelujący zamieścił w apelacji, jak i w piśmie procesowym z dnia 5 marca 2013 r. wywód stanowiący rozwinięcie przytoczonych powyżej ze skróceniami zarzutów, a jednocześnie wniósł przeprowadzenie na okoliczność przebiegu czynności egzekucyjnych w dniu 30 czerwca 2010 roku, stanu mienia i sposobu wykonywania egzekucji dowodów z:

- dokumentów zgromadzonych w teczce złożonej do akt sprawy, a zatytułowanej „Z. D.. Sąd Okręgowy Katowice. Sygn. akt II C 270/11/5”,
- wyceny rzeczoznawcy majątkowego J. W. z dnia 10.08.2010 r. (opinia nr (...)),
- zeznań świadków D. D. (1), D. D. (2), G. K., D. H. i D. D. (3).

Apelujący wniósł o „uchylenie wydanego wyroku i jednocześnie zmianę w taki sposób, aby zasądzone zostało odszkodowanie solidarne od Komornika A. B. 80 tys. zł oraz od Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego także kwoty 80 tys. zł, czyli odszkodowanie sumaryczne 160 tys. zł.”

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja była niezasadna.

Na wstępie odnotować należy, iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy są prawidłowe i adekwatne do przeprowadzonych w sprawie dowodów. Oparte zostały na zgłoszonych przez strony dowodach, które Sąd Okręgowy dopuścił i przeprowadził. Nie nasuwa zastrzeżeń ocena dowodów dokonana przez Sąd pierwszej instancji, a przede wszystkim, pomimo obszerności apelacji i wielości zarzutów, ocena ta nie była w apelacji kwestionowana. Te zatem ustalenia co do faktów, które Sąd Okręgowy w sposób pozytywny poczynił, Sąd odwoławczy przyjmuje za własne.

Powód w złożonej apelacji sformułował szereg zarzutów ujętych jako zarzuty naruszenia prawa procesowego, w dużej jednak ich części (pkt 1, 4, 7, 9, 10, 11, 13 zamieszczonego powyżej zastawienia) kwestionował w ich ramach ocenę prawną ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego sprawy, dotyczącą kwalifikacji postępowania pozwanego Komornika jako postępowania zgodnego z prawem. W istocie zarzucał zatem naruszenie prawa materialnego poprzez przyjęcie błędnej jego zdaniem konkluzji, iż w niniejszym procesie nie została dowiedziona bezprawność zachowania pozwanego A. B. (1).

Te natomiast zarzuty apelacji, które powinny być kwalifikowane jako zarzuty naruszenia procedury cywilnej (pkt 2, 3, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15 zamieszczonego powyżej zastawienia), sprowadzały się do twierdzeń apelującego, iż Sąd Okręgowy bądź to zupełnie zaniechał przeprowadzenia określonych dowodów, bądź nie poddał ich dostatecznie wnikliwej ocenie (nie uwzględnił ich znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy) i pominął przy dokonywaniu ustaleń o faktach, względnie dopuścił się innych jeszcze naruszeń procedury – a w rezultacie szeregu ustaleń, które można było i należało w sprawie poczynić, nie dokonał.

Przed przystąpieniem do oceny, czy rzeczywiście określone fakty istotne dla rozstrzygnięcia nie zostały wskutek uchybień przepisom postępowania ustalone, należy odnieść się do zarzutu nieważności postępowania (pkt 2 w/w zestawienia), ten bowiem jako najdalej idący, w przypadku jego słuszności, musiałby prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku i zniesienia dotychczasowego postępowania bez wnikania w meritum sprawy.

Wbrew pogładowi apelującego postępowanie przez Sądem pierwszej instancji nie było dotknięte, ani w całości, ani w określonej części nieważnością. Zarzut apelacji ujęty powyżej w pkt 2 wzmiankowanego zestawienia, miał taką treść, iż ze swej istoty nie mógł prowadzić do nieważności postępowania. Przyczyny nieważności postępowania określone są w art. 379 k.p.c.. Jest to katalog zamknięty. Niewyjaśnienie wszystkich istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, w szczególności jako następstwo wadliwych decyzji sądu w sferze postępowania dowodowego (a taka była treść zarzutu powoda) – nie stanowi przyczyny nieważności postępowania, choć oczywiście w tych wypadkach, gdy ma wpływ na treść rozstrzygnięcia prowadzi do zmiany lub uchylenia zaskarżonego orzeczenia. Ta sama uwaga dotyczy zarzutów z pkt 5, 12, 14 i 15. Zarzut ujęty (streszczony) w pkt 16 zamieszczonego powyżej zestawienia jest niezrozumiały i nie poddaje się kwalifikacji prawnoprocesowej.

Przyczynę nieważności postępowania w ramach podstawy określonej w art. 379 pkt 5 k.p.c. (pozbawienie strony możliwości obrony swych praw) mogłyby natomiast stanowić uchybienia zarzucane w pkt 3 i 8 tj. mający także wydźwięk karnoprawny zarzut fałszowania protokołów rozpraw oraz zarzut pozbawienia powoda możliwości wypowiedzi na rozprawie. Żaden jednak z tych zarzutów apelacji nie został dowiedziony. Pozostały one wyłącznie w sferze twierdzeń powoda, które ocenić wobec tego należy jako zupełnie gołosłowne, a co do braku możliwości wypowiedzenia się na rozprawie znajdujące też swoje zaprzeczenie w treści protokołów posiedzeń jawnych Sądu Okręgowego.

Przechodząc do omówienia pozostałych zarzutów apelacji należy w pierwszej kolejności podkreślić, że w wobec podstawy faktycznej powództwa, którą w każdej z odmian występujących w wypowiedziach (pismach) powoda stanowiło bezprawne prowadzenie egzekucji – Sąd pierwszej instancji prawidłowo wyznaczył zakres okoliczności faktycznych (i towarzyszących i wniosków dowodowych stron) istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

W tym zakresie trzeba zważyć, iż twierdzenie powoda o bezprawności egzekucji (w znaczeniu bezprawnych czynności organu egzekucyjnego) zasadało się na tym, iż podnosił on w toku postępowania egzekucyjnego tj. komunikował organowi egzekucyjnemu: fakt dobrowolnego spełnienia świadczenia (opuszczenia lokalu), przy jednoczesnym twierdzeniu o braku w lokalu przedmiotów jakie stanowiłyby majątek osobisty dłużnika, co skutkowało musiało niemożnością wykonania (czy to dobrowolnie, czy na zasadzie przymusu w postępowaniu egzekucyjnym) świadczenia oznaczonego w tytule wykonawczym jako nakaz opróżnienia lokalu z rzeczy.

Istotne i zarazem wystarczające dla rozstrzygnięcia sprawy było zatem ustalenie, czy postępowanie wszczęte zostało w oparciu o tytuł wykonawczy w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego i na podstawie odwołującego się do takiego tytułu wniosku wierzyciela, czy dłużnik przedstawił komornikowi „nie budzący wątpliwości dowód na piśmie” (jak tego wymaga art. 822 zdanie pierwsze k.p.c.), że obowiązku swojego dopełnił, a jeżeli tak to czy Komornik zastosował następnie procedurę przewidzianą w art. 822 k.p.c. tj. czy zawiadomił wierzyciela i czy otrzymał od wierzyciela polecenie kontynuowania egzekucji.

Poczynione w sposób niewadliwy, przede wszystkim w oparciu o dokumenty zebrane w aktach postępowania egzekucyjnego sygn. (...), ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego sprowadzały się do pozytywnej odpowiedzi na każde z postawionych powyżej pytań (z wyjątkiem tego, iżby dłużnik przedstawił komornikowi „nie budzący wątpliwości

dowód na piśmie”, że obowiązku swojego dopełnił – co jednak tym bardziej musiałoby wykluczyć zarzucaną przez powoda bezprawność egzekucji).

Jednocześnie nie było spornym, iż w przedmiotowym lokalu, w którym uprzednio zamieszkiwał także dłużnik, znajdowały się określone ruchomości, co do których wierzycielka nie potwierdziła oświadczenia dłużnika, ażeby stanowiły one majątek wspólny (dorobkowy) wierzycielki i dłużnika, bądź miały należeć do innych aniżeli dłużnik osób (w tym wyłącznie do wierzycielki egzekwującej D. D. (1), pozostałych wierzycieli wymienionych w tytule wykonawczym lub osób trzecich). W tym kontekście prawidłowe było również stwierdzenie Sądu Okręgowego, iż rozstrzyganie tego rodzaju sporu pomiędzy wierzycielem a dłużnikiem (co do własności określonych przedmiotów) nie należało do kompetencji ustawowych organu egzekucyjnego jakim był Komornik.

Żadna z okoliczności objętych pozostałymi, poza już omówionymi, zarzutami apelującego, dotyczącymi naruszenia procedury, w tym w szczególności żadna z okoliczności wzmiankowanych w zarzucie ujętym pod poz. 2 nie mogła prowadzić do zmiany ustaleń i oceny zachowania Komornika w podanym powyżej zakresie. Stan własności lokalu, liczba pomieszczeń „zajmowanych” przez wierzycielkę, wydanie kluczy, trwanie postępowań sądowych których przedmiotem są rzeczy należące do majątku wspólnego powoda i D. D. (1) itd. – nie były to okoliczności, które pozostawałyby istotne dla rozstrzygnięcia. W konsekwencji pominięcie tych kwestii w ramach ustaleń faktycznych, jak również oddalenie wniosków dowodowych powoda o jakich mowa (częściowo) w pkt 2 oraz 12, 14 i 15 wzmiankowanego już zestawienia, nie stanowiło uchybienia któremukolwiek z przepisów postępowania, a w szczególności pozostawało zgodne z art. 227 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c..

Te same okoliczności powinny leżeć u podstaw oddalenia wniosków dowodowych powoda zgłoszonych w apelacji i pozostałych wniosków dowodowych zgłoszonych przez niego na etapie postępowania apelacyjnego. W odniesieniu do tych wniosków należy jednak odnotować także brak podstaw proceduralnych do ich uwzględnienia. Znaczna część z nich były to wnioski zgłaszane już w toku postępowania pierwszoinstancyjnego. Zostały one oddalone przez Sąd Okręgowy, a takiej decyzji procesowej (postanowienie z dnia 5.10.2012 r. k. 426) nie towarzyszyło zastrzeżenie uchybienia przepisom postępowania, wymagane przez przepis art. 162 k.p.c. dla dopuszczalności podnoszenia odpowiedniego zarzutu na etapie postępowania odwoławczego.

Co do pozostałych powodów ani nie wykazał, ani nawet nie twierdził, iż ich zgłoszenie przed Sądem pierwszej instancji nie było możliwe, bądź nie było potrzebne (art. 381 k.p.c.).

Dowód z dokumentów zebranych przez powoda w teczce dołączonej do akt sprawy, zatytułowanej „Z. D.. Sąd Okręgowy Katowice. Sygn. akt II C 270/11/5” wbrew zarzutowi apelującego został przez Sąd Okręgowy dopuszczony i przeprowadzony.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez lapidarność uzasadnienia orzeczenia nie był trafny i nie odpowiadał stanowi faktycznemu, uzasadnienie wyroku Sądu pierwszej instancji zawierało wszystkie konieczne ustawowo elementy i było na tyle wnikliwe oraz kompletne, iż nie ograniczało możliwości kontroli instancyjnej rozstrzygnięcia.

Pozostałe zarzuty apelacji sprowadzały się, jak to już wzmiankowano na wstępie, do kwestionowania oceny prawnej ustalonego przez Sąd Okręgowy stanu faktycznego sprawy, polegającej na zakwalifikowaniu postępowania pozwanego Komornika jako postępowania zgodnego z prawem. W świetle powołanego już (ze wskazaniem na elementy istotne) stanu faktycznego ocena prawna wyrażona przez Sąd pierwszej instancji nie budziła jednak żadnych zastrzeżeń.

Konkluzję powyższych spostrzeżeń stanowi stwierdzenie, iż pozwany obecnie Komornik – tak jak to ustalił Sąd Okręgowy nie działał bezprawnie, lecz przeciwnie – jego czynności pozostały zgodne z przepisami prawa, a w szczególności z art. 758 i art. 759 § 1 k.p.c., art. 776 k.p.c., art. 803 k.p.c. i art. 822 k.p.c..

W rezultacie, prawidłowe było orzeczone przez Sąd Okręgowy oddalenie powództwa.

Należy dodać, że ocena ta nie traci na aktualności nawet wówczas gdy weźmie się pod uwagę niedokładność jaka miała miejsce co do postrzegania objętych twierdzeniami powoda części składowych żadanego od pozwanych odszkodowania. Wstępny fragment części tzw. zważeniowej uzasadnienia zaskarżonego wyroku świadczy, iż treść żądania powoda, jaką Sąd brał pod uwagę jako ostatecznie wyrażoną, stanowiło żądanie wyjaśnione (co do części składowych żądanej kwoty 80.000 zł) w piśmie procesowym powoda z dnia 10.09.2011 roku z modyfikacją jak w piśmie z dnia 27.12.2011 roku. W rzeczywistości kolejna modyfikacja nastąpiła w przytoczonym już na wstępie niniejszego opracowania piśmie procesowym powoda z dnia 13.04.2012 r., jednak ani treść żądania (kwoty po 80.000 zł od każdego z pozwanych), ani podstawa faktyczna roszczenia (bezprawność egzekucji, ujmowana przez powoda bez żadnych zmian) nie była tu korygowana. W rezultacie ocena prawna Sądu Okręgowego była w pełni adekwatna do przedmiotu żądania pozwu i przedmiotu rozstrzygnięcia.

Nie można oczywiście wykluczyć, iż prawidłowe formalnie postępowanie egzekucyjne stanowiło, z takich lub innych względów, przejaw nadużycia prawa ze strony wierzycielki, bądź też było tak, że wdrożona przez nią egzekucja była zbędna lub nadmiernie dolegliwa dla dłużnika. Są to jednak okoliczności, które mają znaczenie jedynie dla stosunków prawnych pomiędzy wierzycielką a dłużnikiem. W sprawie gdzie powództwo skierowane było przeciwko osobie pełniącej funkcję organu egzekucyjnego oraz przeciwko Skarbowi Państwa aspekty te nie podlegały badaniu.

Kwestia postaci i wysokości szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem pozwanego komornika nie miała z punktu widzenia prawidłowości orzeczenia Sądu Okręgowego żadnego znaczenia w sytuacji, gdy nie zaistniała wyjściowa przesłanka odpowiedzialności cywilnej pozwanego w postaci bezprawności działania.

Odpowiedzialność Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) pozwany wywodził z tych samych okoliczności jakie podnoszone były wobec pozwanego A. B. (1) – choć mimo wzmiankowania o odpowiedzialności solidarnej domagał się zasądzenia od każdego z pozwanych odrębnych kwot po 80.000 złotych.

Słusznie zatem Sąd Okręgowy stwierdził, iż bezpodstawne jest także powództwo skierowane przeciwko Skarbowi Państwa – Prezesowi Sądu Rejonowego w (...).

Z wszystkich przedstawionych względów Sąd Apelacyjny w oparciu o art. 385 k.p.c. bezzasadną apelację powoda oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł co do zasady w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., a co do ich wysokości:

- w odniesieniu do kosztów należnych pozwanemu A. B. (1) - na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.);
- w odniesieniu do kosztów należnych pozwanemu Skarbowi Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa - na podstawie § 12 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /.../.

Należy przy tym powtórzyć, że choć odpowiedzialność Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w (...) pozwany wywodził z tych samych okoliczności jakie podnoszone były wobec pozwanego A. B. (1), to jednak mimo posługiwania się również zwrotem o odpowiedzialności solidarnej, jednoznacznie domagał się zasądzenia od każdego z pozwanych odrębnych kwot po 80.000 złotych.